

עת"א 55742/10/13 - אלון קורן נגד שרות בתי הסוהר

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"א 55742-10-13 קורן(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר ואח'

בפני	כב' השופט יואל עדן
העותר:	אלון קורן (אסיר)
נגד	
המשיב:	שרות בתי הסוהר

פסק דין

העתירה והרקע לה

1. זוהי עתירה במסגרתה מבוקש ליתן צו לשילוב העותר ללא דיחוי בקבוצת טיפול במב"ן ברמלה בהתאם להחלטה שיפוטית שניתנה בעניין, כנטען, ולחילופין להורות על העברת העותר לכלא השרון לאחת מקבוצות הטיפול המתקיימות שם תדיר, כנטען, בתחום העבירות הדומות.

העותר נדון למאסר למשך 19.5 שנים, בגין עבירות מין אשר ביצע בקטינה ועבירות נוספות. העותר החל לרצות את מאסרו ב - 1.5.2002.

לאור הטענות המועלות בעתירה, להלן ההליכים הקודמים הרלוונטיים.

בשנת 2011 בעת"א 31105-06-11 עתר העותר לקבלו לטיפול לעברייני מין (בעתירה היו נושאים נוספים שאינם רלוונטיים). בית המשפט קבע ביום 20.7.2011 כי: "המשיב מתנגד לעת הזו למתן הטיפול, וסומך התנגדותו על חוות דעת מב"ן מיום 7.7.2011 לפיה יש רשימת המתנה ארוכה לקבוצה הטיפולית בעברייני מין... מן הראוי שמב"ן ישקול שילובו של העותר בקבוצה טיפולית לעברייני מין במועד שיספיק לסיים או להתקדם בצורה משמעותית בקבוצה כזו לקראת סיום שני שלישי מתקופת מאסרו". בכפוף לאמור העתירה נדחתה.

העותר הגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה האמורה, רע"ב 5789/11, ובית המשפט העליון דחה בקשתו.

בפברואר 2013 הגיש העותר עתירה נוספת, עת"א 6979-03-13, ובה ביקש שוב להתקבל לטיפול ייעודי

לעברייני מין. בית המשפט קבע בהחלטתו מיום 24.4.2013 כי "המשיב מתנגד לעת הזו לשלב את העותר בקבוצה טיפולית לעברייני מין במב"ן ועל פי חוות דעת מב"ן הטיפול הייעודי שניתן במב"ן לעברייני מין הוא בהתאם למועד שחרורם המלא או שחרורם המוקדם... מאחר והעותר עומד לרצות שני שליש מתקופת מאסרו בסוף שנת 2014, ומבלי שאני מקל ראש באילוצים התקציביים ואילוצי כח אדם בהם מצוי המשיב, יעשה המשיב הכל על מנת לשלב את העותר בקבוצה טיפולית במהלך שנת 2013 על מנת שיוכל להציג נתון זה בפני ועדת השחרורים שאמורה להתקיים בסוף שנת 2014". בכפוף לאמור העתירה נדחתה.

במאי 2013 העותר הגיש עתירה נוספת, עת"א 46679-05-13, ובה עתר למנוע העברתו ממתקן הכליאה "ניצן" אל מתקן הכליאה "אשל" בטענה כי בשל המעבר ל"אשל" לא יוכל העותר לקבל את הטיפול הנדרש והדבר יפגע בזכויותיו.

ההחלטה בעתירה זו מהווה חלק מהנימוקים בעתירה שבפני, ולאור זאת ארחיב להלן בפירוט הטענות והאמור במסגרתה.

מטעם המשיב הוגשה בעת"א 46679-05-13 תגובה ואליה צורפו שני מסמכים -

האחד מסמך מאת הקרימינולוג מר איתי בריינס, בהתייעצות עם ד"ר יהודית אבולעפיה, קרימינולוגית קלינית בכירה, בו נכתב כי אותה עת מתקיימות 3 קבוצות ייעודיות לעברייני מין במסגרת מב"ן, בגלל אילוצי כח אדם אין באפשרות מב"ן לפתוח קבוצה נוספת בשלב זה, ורק לאחר סיום אחת הקבוצות תיפתח קבוצה חדשה והדבר ייתכן, ככל הנראה רק במהלך 2014. לבסוף נכתב: "...שילובו של הנ"ל בקבוצה יתבצע כאשר קבוצה חדשה תפתח".

השני מזכר מיום 27.5.2013 בו נכתב ע"י הקרימינולוג מר איתי בריינס, בהתייעצות עם הקרימינולוגית יהודית אסולין כי "...במידה והעותר ישהה בביס"ר "אשל", התאמתו לקבוצה תיבדק כאשר הדבר יהיה רלוונטי ולאחר מכן יועבר לביס"ר בקרבת מב"ן על מנת שיוכל להשתתף בקבוצה. הימצאותו בכלא זה או אחר אינה רלוונטית לבחינת השתתפותו בקבוצה".

בסעיף 7 לתגובת המשיב נכתב כדלקמן: "בשיחה עם איתי בריינס קרימינולוג ממב"ן מיום 27.5.13 הובהר כי לא משנה איזה כלא נמצא העותר, העותר רשום ברשימת המתנה של מב"ן ועת נפתחת אחת שכזו, העותר מועבר כלא לצורך קבלת הטיפול. ראה התייחסות כתובה מיום 27.5.13".

בדיון ביום 6.6.2013 בבית המשפט הודיעה ב"כ העותר כדלקמן: "הגענו להסכמה לפיה במשך להחלטת ביהמ"ש מיום 24.4.2013 וכן בהתאם למסמך מהקרימינולוג איתי בריינס ממב"ן מה - 30.4.2013 ובהמשך לסעיף 7 לכתב התשובה בעתירה, אזי באין מוצא אחר יועבר העותר לבית סוהר אחר, אלא שברגע שתיפתח

קבוצה טיפולית ועל מנת ובהתאם להלכות בית המשפט העליון לא תיפגע האפשרות להשתלב בקבוצה, הוא יועבר חזרה לכלא ניצן על מנת שיוכל להשתלב בקבוצה הטיפולית שתיפתח".

לפני המשך פירוט ההחלטה ומשמעויותיה, אני מוצא לנכון להסב את תשומת הלב לכך שעל פי המזכר מיום 27.5.2013 המצוטט לעיל, מזכר אשר סעיף 7 לתגובת המשיב באותה עתירה מפנה אליו, וההסכמה מפנה גם לסעיף 7 האמור, הרי ש"התאמתו לקבוצה תיבדק כאשר הדבר יהיה רלוונטי...".

מצאתי לנכון להפנות לאמור, הואיל וברור מתוכן הדברים כי הגם שהמשיב הביע נכונות של ממש לשילוב העותר בקבוצה טיפולית, הרי שנאמר מפורשות על ידי הקרימינולוג, וסעיף 7 לתגובה אשר הינו חלק מההסכמות מפנה לדברי הקרימינולוג, כי ההתאמה לקבוצה תיבדק.

המשמעות של האמור הינה כי לפני שילוב בקבוצה תיבדק ההתאמה לכך. משמעות הדבר כי אין בהסכמה האמורה כדי הסכמה ללא תנאי לשילוב העותר בקבוצה, אלא לשילובו בכפוף להתאמה אשר תיבדק "כאשר הדבר יהיה רלוונטי".

לדבר חשיבות לאור הפרשנות של ב"כ העותר למשמעות ההחלטה אשר תפורט להלן.

בהחלטה מיום 6.6.2013 בעת"א 46679-05-13 נקבע כדלקמן :

"אני נותן תוקף של החלטה לדברי ב"כ העותר כפי שנרשמו בשורות 8-12 ואושרו על ידי ב"כ המשיב, ומבטל את צו המניעה.

רשמתי בפני את הדברים שנכתבו במכתבו של הקרימינולוג איתי בריינס לפיהם תיפתח קבוצה חדשה במהלך שנת 2014 ושילובו של העותר בקבוצה יתבצע כאשר קבוצה זו תיפתח ללא קשר למקום מאסרו של העותר באותו זמן".

המחלוקת וטיעוני הצדדים

2. בבסיס העתירה אשר בפני כעת, רצון העותר למימוש ההחלטה מיום 6.6.2013. נטען כי העותר ממתין שנה אחר שנה לפתיחת קבוצה טיפולית במב"ן כאשר בכלא השרון מתקיימות קבוצות טיפוליות תדיר וברצף וללא המתנה כה קיצונית. נטען כי אי שילובו של העותר מכל נימוק שאינו תלוי בו פוגע בו באופן חריג ובמידה העולה על הנדרש בעיקר על רקע החלטות שיפוטיות אשר ניתנו בענינו של העותר, וכי התנהלות זו מרוקנת אותן מכל תוכן.

בתגובת המשיב לעתירה נטען כי העתירה הקודמת לא עסקה בטיפול אלא בהעברתו של העותר מבית הסוהר ניצן, וכי הובהר כי העברתו למתקן כליאה אחר אינה פוגעת בשילובו בטיפול, ולכשימצא מתאים להתחיל את הטיפול לו הוא זקוק, לא יהיה במקום החזקתו כדי לפגוע בכך.

הוגשה עמדה עדכנית של גורמי מב"ן, ועל פי מסמך מצורף של ד"ר יהודית אבולעפיה, המועד האופטימלי לטיפול הוא לקראת שיחרורו של עבריין המין לקהילה.

נאמר כי מועד השיחרור המלא הינו 31.10.2021, ולמרות העמדה אשר בחוות הדעת מיום 30.4.2013, "עמדתנו המקצועית היא כי לא נכון יהיה לשלבו בקבוצה טיפולית ייעודית בתקופה הקרובה ונכון יהיה לבחון את התאמתו לקבוצה כזאת במועד הקרוב יותר לשיחרורו לקהילה". לאור האמור מבקשת ד"ר אבולעפיה, ומבקש המשיב, כי בית המשפט ישקול בשנית את החלטתו מיום 6.6.2013.

המשיב טוען כי החלטה על שילוב בקבוצת טיפול ייעודי במסגרת מב"ן, הינה החלטה המבוססת בעיקרה על שיקולים מקצועיים.

ההחלטות וחוות הדעת במסגרת הליך זה

3. בתום הדיון הראשון ביום 17.12.2013 ניתנה החלטה לפיה על המשיב לערוך בחינה של אפשרות שילוב העותר בקבוצה בכלא השרון, לרבות העברתו לכלא השרון לצורך שילוב כאמור.

בתגובה נוספת אשר הוגשה נאמר כי העותר לא יועבר לבית הסוהר השרון לאור כך שלעותר מספר יריבים שם המוחזקים בכמה אגפים, וקיום חשש ממשי לחייו.

במסמך מיום 30.12.2013 של ד"ר יהודית אבולעפיה נאמר כי בתשובה לעתירה מיום 30.4.2013 (הכוונה לתשובה לעתירה הקודמת דלעיל) "נפלה טעות כשהתחייבנו לקבל את העותר לטיפול ייעודי לעבריין מין כאשר תיפתח קבוצה חדשה במב"ן. שכן, קבלה לטיפול תלויה כאמור ביתרת מאסר ובבדיקת התאמה לטיפול כפי שהסברנו בחוו"ד מיום 21.11.2013".

בדיון מיום 31.12.2013 ניתנה החלטה לפיה העותר ייבדק שוב על ידי ד"ר יהודית אבולעפיה או מי מטעמה, וכי עד לדיון הנוסף אשר נקבע תוגש המלצה חדשה, תוך שנאמר בהחלטה כי הגם שמדובר בענין טיפולי מקצועי גרידא, הרי שבשים לב להסתמכותו של העותר על המלצה שגויה של מב"ן, יש להקל עימו בשאלת פרק הזמן שעד לסיום מאסרו, מבחינת מועד אפשרי לשילובו בטיפול.

4. לקראת הדיון האחרון שהתקיים ביום 16.1.2014 הוגשה חוות דעת בעניינו של העותר, אשר נערכה על

חוות הדעת האמורה הינה מיום 7.1.2014 והיא חובקת 11 עמודים. חוות הדעת חתומה על ידי ד"ר משה בירגר מנהל החטיבה לפסיכיאטריה משפטית, גב' מירב בוקשיצקי קרימינולוגית קלינית ראשית, ד"ר דויד כהן קרימינולוג קליני בכיר, ד"ר גדי רוזנברג קרימינולוג קליני בכיר, וד"ר יהודית אבולעפיה, קרימינולוגית קלינית בכירה. כל עורכי חוות הדעת המפורטים לעיל הינם מעריכי מסוכנות לפי סעיף 5 לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין.

מדובר בחוות דעת מקיפה ביותר, במסגרתה נבחנו באופן מעמיק נסיבותיו ונתוניו של העותר, ונבחנה באופן מעמיק שאלת אפשרותו להשתלב בטיפול, והתאמתו לשילוב בקבוצה ייעודית לעברייני מין במסגרת מב"ן.

על פי חוות דעת זו ההתרשמות הינה כי העותר מביע מוטיבציה לא אוטנטית לטיפול.

על פי חוות הדעת, בדיון שהתקיים בצוות לאחר הבדיקה עלה כי קיימת התרשמות קלינית אחידה בין חברי הצוות לפיה: "להערכתנו המקצועית הנבדק אינו מתאים לקבוצה טיפולית ייעודית לעברייני מין, וכי השתתפותו עלולה להפריע לניהול התקין של קבוצה כזאת ולא רק שהוא לא יצליח להשתלב בטיפול, ולא יוכל להשיג את מטרות הטיפול אלא שהשתתפותו עלולה לחסום התקדמות של מטופלים אחרים."

עוד נאמר בחוות הדעת כי האמור מתייחס לא רק לשילוב בקבוצה הבאה האמורה להיפתח במב"ן אלא גם לשילובו בקבוצה ייעודית במב"ן בעתיד.

5. ב"כ העותר, לאחר עיון בתגובות המשיב ובחוות הדעת המצורפות, טענה כי העותר במשך 3 שנים הגיש עתירות שונות ובהחלטת ביהמ"ש מיום 24.4.2013 בית המשפט קבע כי מב"ן יעשה כל ביכולתו לשלב את העותר בהליך טיפולי, וכי בהחלטה מיום 6.6.2013 בית המשפט נתן תוקף להסכמות הצדדים לשילוב העותר בהליך טיפולי - וכי בעצם ההליך כיום יש כדי לרוקן מתוכן את החלטות בית המשפט הקודמות בהליכים קודמים.

עוד נטען כי במהלך השנים העותר הסתמך על הבטחות מב"ן לשילובו בהליך הטיפול, וכי בהתנהלות המשיב נפל פגם מהותי והתבקש כי בית המשפט לא יאפשר למב"ן לחזור בו מחוות דעת קודמות.

ב"כ המשיב מציינת כי חוות הדעת העדכנית נערכה לעותר על ידי חמישה מעריכי מסוכנות לרבות מעריכי מסוכנות בכירים, ומלמדת כי העותר אינו מתאים לטיפול ייעודי לעברייני מין. ב"כ המשיב מפנה לכך שהעתירה הקודמת עסקה בהעברה, וכי גם בחוות הדעת מיום 27.5.2013 צויין כי התאמתו של העותר לקבוצה תיבדק כאשר הדבר יהיה רלוונטי. נאמר כי נכון הוא כי על פניו עולה מההחלטה השיפוטית שניתנה הסכמה לשלבו

אולם נאמר בגילוי נאות על ידי מב"ן כי היה מדובר בטעות.

דין והכרעה

6. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, ועיינתי במסמכים הרבים שהוגשו בעתירה זו ובעתירות קודמות, ושקלתי את המשמעות של החלטות הקודמות בעניינו של העותר, ובפרט ההחלטה מיום 6.6.2013 בעתירה האחרונה 46679-05-13, באתי למסקנה כי דין העתירה להידחות.

אינני סבור כי דחיית העתירה הנוכחית משמעותה ביטול החלטות קודמות של בית המשפט בעתירותיו הקודמות של העותר, או ריקון מתוכן, כפי טענת ב"כ העותר.

מעיון מעמיק בעתירות הקודמות, הסעד שהתבקש בהן, תגובות המשיב והחלטות בית המשפט השונות - עולה כי למעט ניסוח שגוי בחוות דעת מיום 30.4.2013 שבו נכתב כי "שילובו של הנ"ל בקבוצה יתבצע כאשר קבוצה חדשה תיפתח", שאר חוות הדעת והתגובות האמורות התייחסו למועד שבו תתאפשר תחילת בחינת התאמתו של העותר לשילובו בהליך טיפולי, ולא התייחסו לגופו של עניין אודות מידת התאמתו להליך כאמור, וכי בחינה כזו אמורה להתבצע בהמשך.

בפרט יש להדגיש את האמור במסמך מיום 27.5.2013 של הקרמינולוג איתי בריינס בהתייעצות עם הקרימינולוגית יהודית אסולין כי "...במידה והעותר ישהה בביס"ר "אשל", התאמתו לקבוצה תיבדק כאשר הדבר יהיה רלוונטי ולאחר מכן יועבר לביס"ר בקרבת מב"ן על מנת שיוכל להשתתף בקבוצה. המצאותו בכלא זה או אחר אינה רלוונטית לבחינת השתתפותו בקבוצה".

פרשנות ב"כ העותר את ההחלטה מיום 6.6.2013 הינה כי המשיב חייב לשלב את העותר בהליך טיפולי כאמור, ללא קשר לשאלה אם מתאים הוא להליך טיפולי, אם לאו. לא לשון ההחלטה, ולא מהותה אינם מאפשרים פרשנות כאמור.

ראשית, כפי שצוין לעיל, ההסכמה אשר הכתיבה ב"כ העותר בעתירה הקודמת, ואשר בית המשפט נתן לה בעתירה הקודמת תוקף של החלטה, היתה הסכמה אשר התייחסה במפורש גם לסעיף 7 לתגובת המשיב לעתירה שם. סעיף 7 האמור מפנה למסמך מיום 27.5.2013. המסמך מיום 27.5.2013 מצוין מפורשות כי התאמתו לקבוצה תיבדק כאשר הדבר יהיה רלוונטי.

מכאן עולה כי ההסכמה לשילובו של העותר בקבוצה טיפולית הינה בכפוף להתאמתו לכך.

כך עולה מההפניה לאותו סעיף 7 האמור אשר מזכיר את המסמך המצוין זאת, ויש להוסיף כי כך הוא הגיון

הדברים גם אם לא היתה הפניה כאמור.

מובן כי כל שילוב בהליך טיפולי כפוף להתאמה של אסיר לטיפול. התאמה אשר הינה פרי הפעלת שיקולים מקצועיים של הגורמים המוסמכים לכך.

מובן כי בקשת העותר להשתלב בהליך טיפולי הינה בקשה הצופה פני ועדת שיחרורים בתום שני שלישים למאסרו, ואולם אין בכך כדי לחייב בהליך טיפולי.

המבחן הבסיסי והמהותי הינו האם העותר מתאים על פי שיקול הדעת המקצועי של הגורמים המקצועיים להליך טיפולי כאמור.

מסקנה של גורמים טיפוליים על כי העותר אינו מתאים להליך טיפולי, משיקולים לגופו של ענין ולא משיקולים הקשורים במועד הקרוב או רחוק מהשיחרור, ולא משיקולים הקשורים במקום בקבוצה קרובה, הינה מסקנה אשר לא רק שאין בה לרוקן את ההחלטה מיום 6.6.2013 מתוכן כנטען, אלא שמתיישבת היא הן עם תוכן ההחלטה והן עם מהותה.

ההחלטה הינה מתן תוקף להסכמה אשר מביאה לידי ביטוי את סעיף 7 לתגובה המפנה למסמך אשר מצוין כי תיערך בדיקת התאמה לקבוצה. לא ניתן להתעלם מנתון חשוב זה.

ההסכמה לשילובו בקבוצה היתה הסכמה הכפופה להתאמה לקבוצה.

שאלת התאמה לקבוצה הינה שאלה מהותית ולא ניתן לייחס להחלטה אמירה כי יש לשלב את העותר גם אם הוא עצמו אינו מתאים לשילוב בקבוצה.

ודוק, אי ההתאמה הנוכחית אינה בגלל שאלת הקירבה או אי הקירבה לשיחרור, ואינה קשורה בקיומה של קבוצה או אי קיומה של קבוצה קרובה לשילובו של העותר בה.

אי ההתאמה הנוכחית הינה אי התאמה מהותית אשר נובעת מההתרשמות הקלינית של חמישה אנשי מקצוע בכירים, לפיה העותר אינו מתאים לקבוצה טיפולית ייעודית לעברייני מין.

אם לא די בכך הרי שההתרשמות הינה כי השתתפות העותר בקבוצה לא רק שלא מתאימה לו, אלא שהיא עלולה להפריע לניהול התקין של קבוצה כזו, ולא רק שהוא לא יצליח להשתלב בטיפול ולהשיג את מטרותיו,

אלא שהשתתפותו עלולה לחסום התקדמות מטופלים אחרים.

התרשמותי הינה כי לעותר נערכה בדיקה מקיפה ביותר, על ידי צוות בכיר ביותר, בהיקף של חמישה, וכי מסקנותיו של הצוות הינן מסקנות מקצועיות גרידא, ואין בהן שיקולים הקשורים במקום פנוי בקבוצה, בתורים לשילוב בקבוצות וגם לא במועד השיחרור של העותר.

ד"ר אבולעפיה אומרת כי נפלה טעות בחוות הדעת מיום 30.4.2013 (אשר הוגשה בעתירה הקודמת), ואשר בה נכתב כי העותר ישולב בקבוצה. יחד עם זאת יש לזכור כי באותו הליך הוגש גם המסמך מיום 27.5.2013, והתגובה וההסכמה הפנתה אליו, ואותו מסמך מתייחס גם לבדיקה להתאמה.

מכל האמור, כעת, השאלות הקשורות בקירבה למועד השיחרור, התפנות קבוצה, ואף הטענות הנוספות שהועלו על ידי המשיב בדבר מסוכנות בהעברה לבית הסוהר "השרון", כל אילו אינם במסגרת השיקולים הנוכחיים לאי שילובו של העותר בקבוצה, אלא השיקולים הנוכחיים הינם שיקולים מקצועיים בלבד.

המשיב, בהסתמכו על חוות דעת כה מעמיקה ומפורטת, ועל מסקנותיה הברורות אשר להן משמעות לא רק ביחס לעותר אלא גם ביחס לאחרים אשר ישתתפו בקבוצה, פועל באופן סביר.

אינני סבור כי יש בכך פעולה בניגוד להחלטת בית המשפט מיום 6.6.2013 מכל הנימוקים האמורים לעיל. מובן כי ההחלטה לא שללה את האפשרות והצורך לבחון התאמה להליך טיפולי לפני השילוב בפועל בקבוצה. הגם שלא נאמר בהחלטה במפורש כי יש לערוך בדיקה להתאמה לפני השילוב בקבוצה, הרי שההחלטה מפנה להסכמה, המפנה לסעיף 7 לתגובה, המפנה למסמך האומר זאת. לא ניתן להתעלם מכך שההחלטה מפנה לנוסח ההסכמה, ולכך שנוסח ההסכמה מפנה לאמור.

העיקר אשר עמד בפני בית המשפט שם היה ענין העברת העותר למתקן כליאה אחר. המשיב אישר כי לא יהיה בהעברה עצמה כדי לפגוע בהליך טיפולי. מסמך שהוגש ואשר ההסכמה מתייחסת אליו תוך הפניה לסעיף 7 המזכירו, אומר מפורשות כי תיערך בדיקת התאמה במועד הרלוונטי לשילוב. מובן כי בדיקה כאמור אמורה להיערך, וכעת נערכה, ובאופן יסודי ומקצועי.

התערבות בית המשפט בהחלטה אשר מתבססת על עמדה מקצועית גרידא של גורם טיפולי, שמורה למקרים חריגים ביותר. משמעות התערבות כאמור הינה כי על הגורמים המקצועיים יהיה לקיים טיפול לאדם אשר לדעתם אינו מתאים לכך ואשר לדעתם שילובו גם יפגע במשתתפים האחרים בטיפול. תוצאה זו אינה סבירה.

7. זאת ועוד, גם אף אם הייתה החלטה מפורשת ומפורטת המחייבת את מב"ן בקבלת עותר להליך טיפולי בשנת 2014, אין משמעות הדבר כי ככל שהגורם הטיפולי משנה את דעתו המקצועית על בסיס חוות דעת,

הרי שאין לשקול שוב את משמעות הדבר, בפרט אם יש בכך כדי לפגוע באחרים.

אכן על המשיב במקרים מעין אלו להביא את האפשרות בפני בית המשפט, וזאת כדי לשקול שוב אם יש או אין מקום להליך הטיפולי כאמור, אולם אינני מוצא כי יש מקום לחייבו כעת לשלב את העותר בהליך טיפולי.

עסקינן בהליך טיפולי. שיקוליו המקצועיים של הגורם הטיפולי הם שיקולים דינאמיים אשר יכולים להשתנות ממכלול של סיבות.

חוות הדעת מיום 7.1.2014, הוגשה מטעם 5 אנשי מקצוע בכירים אשר בדקו ובחנו היטב בבפן המקצועי גרידא את הטעמים והאפשרויות בשילוב העותר בקבוצה טיפולית, ומסקנתם החד משמעית היא כי נכון להיום, על פי מדדים מקצועיים הקשורים במאפייני העותר, אין כל מקום בשילובו בהליך טיפולי כאמור מהחשש לאי-היעילות ההליך כלפיו, וייתרה מכך, החשש מפגיעה כוללת בשאר פרטי הקבוצה אשר נוטלים חלק בהליך הטיפולי הקבוצתי.

בית המשפט אינו יכול להתעלם מהאמור.

ביחס לטעות האמורה של הגורם הטיפולי במסמך מיום 30.4.2013:

ראשית, הטעות האמורה אינה קשורה בבחינת ענינו של העותר לגופו של ענין מבחינת התאמה או אי התאמה לאור נתוני האישיים, אלא אני למד כי הטעות קשורה בגישה בדבר הקירבה אשר צריכה להיות למועד השיחרור. ענין זה אינו רלוונטי להחלטה בעתירה הנוכחית. גם אם היינו כעת לפני מועד השיחרור בתום ריצוי מאסר מלא, הרי שמהשיקולים המפורטים בחוות הדעת לא ניתן היה לחייב את המשיב לשלב את העותר בטיפול.

הנימוקים הנוכחיים הינם לאחר בדיקת התאמת העותר מבחינה מהותית, ולא התאמתו מבחינת המועד. לענין המועד אתייחס בהערה בהמשך.

גם אם מדובר בטעות כאמור, אין היא רלוונטית לשילובו בטיפול מקום שמתברר כי מהבחינה האישית אינו מתאים.

אמנם אכן העותר הסתמך על אותו מסמך מיום 30.4.2013 אולם הוא לא שינה מצבו לרעה. העותר אינו מתאים לטיפול על פי הגורמים המקצועיים.

מהותה של ההחלטה מיום 6.6.2013 היתה בשאלת ההעברה למתקן כליאה אחר, וכי בכך לא יהיה כדי למנוע טיפול.

אי שילובו של העותר בטיפול כעת אינו עקב מקום הכליאה, ואינו קשור במקום הכליאה, אלא הינו עקב אי התאמתו של העותר לטיפול.

8. בע"ב 6819/13 מנג'ד נ' שירות בתי הסוהר (16.1.2014) נפסק:

"שאלת המועד הראוי לשילובו של אסיר בהליך טיפולי ייעודי לעברייני מין בבתי הסוהר כבר הועלתה לדיון בבית משפט זה (ראו רע"ב 5419/09 פודלוב נ' שירות בתי הסוהר (3.8.2009); רע"ב 3038/11 בל נ' שירות בתי הסוהר ואח' (17.1.2012)). יפים לכך דבריה של השופטת א' פרוקצ'יה: "אין ספק, כי הסוגיה אותה מעלה המבקש בבקשה זו היא בעלת חשיבות רבה, הן במישור העקרוני-הכללי והן במישור הפרטני, בהתייחסה לאסיר האינדיבידואלי המראה נכונות להשתלב בטיפול ואינו זוכה לו בשל אילוצים מערכתיים הגורמים לאיחור רב בתחילת הטיפול, שהשלכותיו על האסיר ועל החברה הן מהותיות. בית משפט זה כבר נגע בסוגיה כאובה זו בעבר בהקשרים שונים, ועמד לא אחת על החשיבות המיוחדת בהקדמת ההליך הטיפולי באסירים עברייני מין, לטובתם הם ולטובת הציבור [...]" (עניין פודלוב, בפסקה 6).

במקרה הקונקרטי שלפניי ציין המשיב בתגובתו כי התאמתו הכללית של המבקש לטיפול הייעודי במב"ן צפויה להיבחן במחצית שנת 2014. אין חולק כי שילובו של המבקש בטיפול הייעודי מותנה בעמידתו בקריטריונים המקצועיים שנועדו לבחון את התאמתו לטיפול (כרמת המסוכנות להישנות עבירות מין; מוטיבציה לטיפול; היכולת להפיק תועלת מהטיפול וכיוצא באלה) וכן בעמידתו בקריטריונים המנהלתיים-ביטחוניים (התנהגות האסיר; השתלבותו בבית הסוהר ועוד). נכונותו של המשיב לבחון בקרוב את מידת התאמתו של המבקש מהווה שלב ראשוני הכרחי לשילוב אפשרי בטיפול הייעודי. ראוי כי בחינה שכזו תיערך במועד מוקדם ככל הניתן, וזאת - בין היתר - נוכח הקרבה למועד שחרורו המוקדם של המבקש. ככל שהבחינה לא תיערך במועד, או ככל שהמבקש ימצא מתאים ולא ישולב בטיפול הייעודי, שמורות לו זכויותיו להגיש עתירה חדשה לבית המשפט המחוזי.

בנסיבות אלה לא מצאתי כי קיימת עילה למתן רשות ערעור בנקודת הזמן הנוכחית."

בית המשפט מציין את חשיבות השילוב בטיפול, ומתייחס לבעייתיות העולה מצרכים מערכתיים, ולחשיבות להקדמת הטיפול.

יחד עם זאת בית המשפט מפנה לכך שהשילוב בטיפול מותנה בעמידה בקריטריונים מקצועיים שנועדו לבחון התאמה לטיפול.

בדיוק שאלת קריטריונים מקצועיים אלו היא השאלה המרכזית אשר בפני, ומשלא מתאים העותר מבחינת

הקריטריונים המקצועיים, הרי שאין להתערב בהחלטה שלא לשלבו בטיפול.

ראה עת"א 904-06-13 מאור נ' שירות בתי הסוהר (3.9.2013) לענין התערבות בשיקול דעת של גורמים טיפוליים:

"יש להוסיף כי רק במקרים נדירים יתערב ביהמ"ש בשיקולי גורמי הטיפול ובמקרה זה הינו מקרה מובהק שאין להתערב בעמדת גורמי הטיפול אשר מצאתי כי הגיעה להחלטה סבירה ומאוזנת נוכח מצב הדברים עת שהעותר בהליך טיפולי"

9. אני מוצא לנכון להעיר לענין המועד הראוי לטיפול, הגם שכאמור אין זה השיקול הרלוונטי להחלטה בסופו של הליך זה.

עולה מתגובת ד"ר יהודית אבולעפיה כי לגורמים המקצועיים עמדה לפיה ראוי שהטיפול ייערך בסמוך למועד השיחרור הצפוי, תוך התייחסות למועד השיחרור כמועד שלאחר ריצוי מלא של העונש ולא בתום שני שלישים.

עמדה זו בעייתית ויוצרת "מילכוד". הואיל והטיפול לכשעצמו הינו גורם אשר יכול להיות רלוונטי במסגרת השאלה אם ועדת שיחרורים תחליט על שיחרור בתום שני שלישים מהמאסר, אם לאו, הרי שהעמדה האמורה לפיה יש לערוך את הטיפול בסמוך למועד השיחרור ממאסר מלא, היא עצמה מהווה גורם אשר יכול להשפיע על מועד השיחרור.

השאלה הינה מהו מועד השיחרור אותו על הגורמים המקצועיים להביא בשיקוליהם - מועד שיחרור אפשרי בתום שני שלישי של המאסר או מועד שיחרור בתום ריצוי מלא של המאסר.

לטעמי, גישה לפיה ילקח בחשבון מועד השיחרור בתום ריצוי מלא של המאסר הינה בעייתית. לגורמי הטיפול חשובה נקודת הזמן בו אסיר יוצא את כותלי בית הסוהר. אם הטיפול ייערך לפני תום שני שלישי המאסר, וועדת השיחרורים תאפשר שיחרור מוקדם, הרי שהטיפול נערך בסמוך ליציאה מכותלי בית הסוהר, אשר הינו בתום שני שלישי, כפי דרישתם המקצועית.

הגישה לפיה טיפול ייערך רק לקראת השיחרור הצפוי בתום המאסר המלא, יוצרת מצב בו על האסיר מוטל קושי להשתחרר בתום שני שלישי. גישה זו עלולה להשפיע על מועד השיחרור, והיא בעייתית.

אדגיש כי אין בהערה האמורה כדי ביקורת או הבעת דעה ביחס לעצם השיקול המקצועי גרידא על כי הטיפול צריך להיערך בסמוך ליציאה מכותלי בית הסוהר. הקושי הינו כאשר מתייחסים למועד היציאה האפשרי מכותלי בית הסוהר דווקא כמועד הסופי לשיחרור.

כאמור בענייננו, לאחר חוות הדעת האחרונה, אין מועד השיחרור הנימוק כעת לאי השילוב בטיפול.

10. מכל האמור, העתירה נדחית.

לאור מכלול הנסיבות אני מוצא לנכון לפטור את העותר מתשלום אגרה.

ניתן היום, כ"ו שבט תשע"ד, 27 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.